

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

สถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการ ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ไพรินทร์ พัสตุ ปร.ด. (พยาบาลศาสตร์)*

สมศรี ใจแสน ส.ม.**

สุพจน์ ดีไทย พย.ม.*

* สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

** วิทยาลัยวิชาการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์ฉุกเฉิน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ติดต่อผู้เขียน: ไพรินทร์ พัสตุ Email: Pairin.P@stin.ac.th

วันรับ:	22 ก.ย. 2566
วันแก้ไข:	29 ม.ค. 2567
วันตอบรับ:	8 ก.พ. 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยกรอบแนวคิดการวิจัยตามกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2565 เกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ การสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ สภาพปัญหาและความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง โดยพื้นที่วิจัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจำนวน 4 แห่งในทุกภาคของประเทศไทย หลังจากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มี 8 ประเด็น ได้แก่ (1) ประสพ-การณ์การเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานขณะเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานทั้งในและนอกหลักสูตร (2) ความมั่นใจในตนเองด้านทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐานยังไม่มากพอที่จะสามารถตัดสินใจหากเกิดสถานการณ์จริง (3) ความจำเป็นของการกู้ชีพขั้นพื้นฐานกับการเรียนต่อนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความจำเป็นมากเนื่องจากความคาดหวังของสังคม และสามารถนำไปช่วยเหลือผู้อื่นในชีวิตการทำงานได้ (4) ความต้องการการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เรียนมองว่ามีความต้องการมากในการเรียนรู้จนนำไปใช้ได้จริง (5) ความคาดหวังกับสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเนื่องจากการคาดหวังตามภาพลักษณ์ และบทบาททางสังคมว่าเป็นวิชาชีพ และเป็นบุคลากรทางสุขภาพ (6) ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ได้จริง ทั้งเวลาเรียน และวิธีการเรียนจนเกิดทักเซ (7) ช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอนและ (8) การเอื้ออำนวยการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานจากมหาวิทยาลัยทั้งเวลาที่จัดให้ และแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ซึ่งควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการกำหนดสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อไป

คำสำคัญ: สถานการณ์; การกู้ชีพขั้นพื้นฐาน; นักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โครงสร้างประชากร อัตราประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (Emerging and Re-emerging Infectious Disease) ในประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อนทำให้การพัฒนากำลังคนทางด้านสุขภาพต้องเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นการเตรียมความพร้อมในการผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญ จากข้อมูลของการอุดมศึกษาในประเทศไทยพบว่า มีจำนวนนักศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพประมาณ 6,088 คน⁽¹⁾ ประกอบไปด้วย นักศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จากผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ (1) ความรู้ (knowledge) (2) ทักษะ (skills) (3) จริยธรรม (ethics) และ(4) ลักษณะบุคคล (character)

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์⁽²⁾ ดังนั้น ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจึงควรได้รับการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ ตอบโจทย์สังคมได้ชัดเจน โดยในปัจจุบันภาวะการเจ็บป่วยที่ซับซ้อนยังคงมีแนวโน้มอุบัติการณ์สูงขึ้น ส่งผลให้บัณฑิตด้านสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่สำเร็จการศึกษาและออกไปปฏิบัติงานจริงจำเป็นต้องได้รับความคาดหวังจากสังคมในการดูแลด้านสุขภาพ โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเป็นหนึ่งในบทบาทที่สังคมคาดหวังจากบุคลากรเหล่านี้ในการดูแลผู้ป่วยระบบบริการสุขภาพจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า องค์กรความรู้ด้านการ

กู้ชีพขั้นพื้นฐานที่สอนให้กับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนของรายวิชาปฏิบัติ และเป็นบางส่วนเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ยังไม่สามารถเกิดเป็นทักษะในการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน และเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติได้จริง รวมทั้งความมั่นใจในการปฏิบัติได้เองเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่เพียงพอ ซึ่งภายหลังจากสำเร็จการศึกษา บุคลากรเหล่านี้จะต้องออกไปปฏิบัติงานในระบบบริการสุขภาพทุกระดับ เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนและหากเกิดภาวะฉุกเฉิน เช่น ภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน บุคคลเหล่านี้จึงควรมีสมรรถนะเพียงพอในการช่วยชีวิตบุคคลอื่น ดังนั้น นักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจึงควรมีสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานที่ชำนาญ มั่นใจในการให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินจริง ซึ่งผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษาในประเด็นดังกล่าวโดยใช้กระบวนการวิจัยมาใช้ในการศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อนำไปวางแผนในการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและนำเสนอให้กับผู้เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานและพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการกำหนดสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ให้ข้อมูล (participants) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเลือกตามกลุ่ม (stratified purposive sampling) เป็นการคัดเลือกโดยการจัดแบ่งตามกลุ่มผู้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วเลือกตัวแทนจากแต่ละกลุ่มมาเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกจากนักศึกษาทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จำนวน 35 ราย เนื่องจากต้องการข้อมูลการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุม โดยได้รับความยินยอมและเต็มใจในการให้ข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก มีหรือไม่มีประสบการณ์ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน และให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในระยะวิจัยเชิงคุณภาพได้ตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

2. กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งจะใช้วิธีการสัมภาษณ์จำนวน 12 รายหรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว⁽³⁾ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกนี้ได้รับความยินยอม ยินดีและเต็มใจในการให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีส่วนร่วมในการวางแผน หรือการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในมหาวิทยาลัย และให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในระยะวิจัยเชิงคุณภาพได้ตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. แนวทางการสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษาคณะที่ศึกษา ประสบการณ์การเรียนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน และประสบการณ์การกู้ชีพขั้นพื้นฐานในสถานการณ์จริง

2. แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับการสนทนากลุ่ม และแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามขึ้นเองโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 ท่าน วิพากษ์และนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

งานวิจัยนี้ดำเนินการหลังผ่านการพิจารณาอนุมัติโดยคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทยเลขที่ COA No. 05/2023 โดยประสานงานขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลถึงมหาวิทยาลัยที่กำหนดเป็นพื้นที่วิจัย หลังจากนั้นเข้าติดต่อประสานงานกับอาจารย์ผู้ประสานงาน โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื้อหารายวิชาหลักสูตรทั้งจากรายวิชาหลัก และกิจกรรมเสริมหลักสูตร หลังจากนั้นคัดเลือกนักศึกษาในการสนทนากลุ่ม โดยเปิดรับสมัครนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก อาจารย์ผู้ประสานงานนัดหมายวันเวลาที่นักศึกษาสะดวกในการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงการวิจัยโดยละเอียด และให้นักศึกษาได้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยอิสระ หลังจากนั้นลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยและดำเนินการนัดหมายวันเวลาที่นักศึกษาสะดวกในการสนทนากลุ่มหากในบางประเด็นข้อมูลไม่ชัดเจนเพียงพอ โดยจะสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักศึกษาในกลุ่มสนทนาเพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว และขออนุญาตบันทึกเสียงจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก ต่อมา นัดหมายผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัวโดยนักวิจัยเอง โดยดำเนินการตามแนวทางการจริยธรรมการวิจัยอย่างเคร่งครัด ภายหลังจากเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มรวบรวม และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยมีการประเมินความน่าเชื่อถือหรือจุดแข็งเชิงวิทยาศาสตร์ของการศึกษา (scientific rigorous of the study) ตามเกณฑ์การประเมินความเข้มงวดของการวิจัย เพื่อให้เกิดความ-

นำเชื่อถือของข้อค้นพบ และความไวใจได้ของวิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้เกณฑ์เพื่อแสดงคุณภาพของงานวิจัยเชิงคุณภาพ^(4,5)

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 แนวทาง และวิธีการจัดการศึกษาด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยทางมหาวิทยาลัย

มีการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาทั้งจากในรายวิชาบังคับของหลักสูตรและกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร ดังตารางที่ 1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 74.00 อายุเฉลี่ย 21.06 ปี (S.D. = 0.91) มีระดับชั้นปีที่ศึกษา 3 ร้อยละ 71.00 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในคณะสาธารณสุขศาสตร์ ร้อยละ 71.42 และมีประสบการณ์การเรียนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานมากที่สุด ร้อยละ 89.00 (ตารางที่ 2)

ส่วนที่ 3 สถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตารางที่ 1 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาบังคับของหลักสูตรและกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร

คณะสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	แนวทาง และวิธีการจัดการศึกษาด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษา
คณะแพทยศาสตร์	นักศึกษาแพทย์จะได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในขณะที่ศึกษาในชั้นปีที่ 4 และต้องผ่านในหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นสูง (Advanced cardiovascular life support) ทุกคน
คณะพยาบาลศาสตร์	นักศึกษามีการเรียนและฝึกปฏิบัติก่อนการขึ้นฝึกรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในหอผู้ป่วย
คณะเทคนิคการแพทย์	เรียนเนื้อหาเชิงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติทักษะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในชั้นปีที่ 2 และ 3 ในรายวิชา patient safety และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักศึกษาโดยสามารถเลือกเข้าร่วมได้ตามความสมัครใจ
คณะสาธารณสุขศาสตร์	องค์ความรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานได้รับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพสาธารณสุขซึ่งจะเรียนเนื้อหาเชิงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติทักษะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานก่อนการออกฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึก นอกจากนี้ยังมี การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการทักษะที่จำเป็นเชิงวิชาชีพ เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดูแลด้านสารเคมี ซึ่งทักษะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเป็นหนึ่งในเนื้อหาที่จัดเสริมให้กับนักศึกษา
คณะเภสัชศาสตร์	ไม่มีการจัดการเรียนการสอนองค์ความรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษารายวิชา และไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร หากต้องการศึกษาด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานนักศึกษาอาจจะค้นหาจากหลักสูตรที่เปิดสอนในปัจจุบันทั่วไป
คณะทันตแพทยศาสตร์	กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเป็นกิจกรรมในหลักสูตรและบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางคณะจัดให้นักศึกษาโดยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรนี้ทุกคน เนื่องจากต้องใช้ประกอบการสอบใบประกอบวิชาชีพทันตแพทย์สภา ซึ่งการจัดกิจกรรมจะดำเนินการจัดแยกให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 1 ครั้งตลอดหลักสูตร

สถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (n=35)

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	26	74.00
	หญิง	9	26.00
อายุ (ปี)	น้อยกว่า 20	0	0.00
	20-25	35	100.00
	25-30	0	0.00
	Mean (S.D) = 21.60 (0.91) Median (Min, Max) = 34.5 (20, 24)		
ระดับชั้นปีที่ศึกษา	นักศึกษาชั้นปีที่ 3	25	71.00
	นักศึกษาชั้นปีที่ 4	0	0.00
	นักศึกษาชั้นปีที่ 5	10	29.00
	นักศึกษาชั้นปีที่ 6	0	0.00
มหาวิทยาลัยที่ศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	0	0.00
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	15	42.86
	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	10	28.57
	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	10	28.57
คณะที่ศึกษา	คณะแพทยศาสตร์	0	0.00
	คณะพยาบาลศาสตร์	0	0.00
	คณะเทคนิคการแพทย์	0	0.00
	คณะสาธารณสุขศาสตร์	25	71.42
	คณะเภสัชศาสตร์	0	0.00
	คณะทันตแพทยศาสตร์	10	28.58
ประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน	มี	31	89.00
	ไม่มี	4	11.00
ประสบการณ์การกู้ชีพขั้นพื้นฐานในสถานการณ์จริง	มี	5	14.00
	ไม่มี	30	86.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานขณะเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานโดยเป็นกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัย

จัดให้ โดยแบ่งลักษณะกิจกรรมที่จัดให้กับนักศึกษา ดังนี้ ประเด็นย่อยที่ 1 กิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา ได้แก่ วิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ เช่น วิชาชีพสาธารณสุขศาสตร์ นักศึกษาจะได้รับการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในรายวิชาปฏิบัติการรักษาโรคและในบางสาขา เช่น สาขาวิชาชีพความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมต้องเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน

เนื่องจากนำไปใช้ในการทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา

ประเด็นย่อยที่ 2 กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มสมรรถนะให้กับนักศึกษา ทางหลักสูตรจะดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน โดยจะจัดในช่วงปิดภาคการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มเวลา และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในการฝึกปฏิบัติรายวิชาชีพ

ประเด็นย่อยที่ 3 กิจกรรมภาคบังคับที่จัดให้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาใหม่ ลักษณะกิจกรรมเป็นการเรียนรู้และทดลองปฏิบัติ โดยนำมาเสริมในกิจกรรมรับน้องสำหรับนักศึกษาใหม่เพื่อให้นักศึกษาได้พื้นฐานในการช่วยชีวิต

ประเด็นที่ 2 ความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน ภายหลังจากที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้และฝึกทักษะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน พบว่า นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวได้กล่าวถึงความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน และการช่วยชีวิตผู้อื่น ไว้ดังนี้

ประเด็นย่อยที่ 1 มีความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า นักศึกษาที่มีความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน เนื่องจากได้รับการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และเคยมีประสบการณ์ในการกู้ชีวิตมาก่อน จนสามารถตัดสินใจให้การช่วยเหลือผู้อื่นได้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และนักศึกษาบางส่วนนำไปต่อยอดความรู้โดยไปเข้าร่วมการเป็นอาสาสมัครกู้ภัยในองค์กรทั้งในมหาวิทยาลัยและองค์กรนอกมหาวิทยาลัย

ประเด็นย่อยที่ 2 ไม่มั่นใจในตนเองเกี่ยวกับทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า นักศึกษามีความไม่มั่นใจ และไม่สามารถตัดสินใจให้การช่วยเหลือหรือกู้ชีพขั้นพื้นฐานได้ หากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเนื่องจากเกรงว่าจะทำให้เกิดอันตรายมากกว่า หรืออาจทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิต เนื่องจากไม่มีประสบการณ์และทักษะมากพอ

ประเด็นที่ 3 ความจำเป็นของสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานกับการเรียนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา

สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันถึงความจำเป็นของสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน โดยให้ข้อมูลไว้ในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเด็นย่อยที่ 1 ความจำเป็นของสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในตน จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับทุกคนเนื่องจากเป็นสมรรถนะที่สามารถช่วยชีวิตผู้อื่นได้

ประเด็นย่อยที่ 2 ความจำเป็นของสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเชิงวิชาชีพ จากการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมองว่าสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องเรียนรู้เนื่องจากเป็นสมรรถนะเชิงวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ในวิชาชีพของตนเองได้

ประเด็นที่ 4 ความต้องการการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นักศึกษาที่มีความต้องการการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเพื่อเพิ่มสมรรถนะให้กับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ประเด็นที่ 5 ความคาดหวังกับสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานกับบุคลากรด้านสุขภาพ จากการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษารับรู้ว่าสังคมมีความคาดหวังกับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื่องจากการคาดหวังตามภาพลักษณ์ บทบาททางสังคมว่าเป็นวิชาชีพ และเป็นบุคลากรทางสุขภาพโดยสังคมไม่ได้มีมุมมองด้านรายละเอียดของวิชาชีพหากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินก็จะคาดหวังการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านี้

ประเด็นที่ 6 ปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มพบว่าปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น คณะทันตแพทยศาสตร์ ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเนื่องจากมีตารางเรียนที่ค่อนข้าง

แน่น

ประเด็นที่ 7 ช่วงเวลาการจัดเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการจัดช่วงเวลาให้กับนักศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร รวมทั้งเพิ่มเติมข้อเสนอแนะในอีก 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นย่อยที่ 1 ใช้เวลาวันหยุด และไม่มีการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมหรือโครงการเสริมสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลมีแนวคิดว่าจะช่วงเวลาที่เหมาะสมและให้ได้ประสิทธิภาพเต็มที่ควรเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีเรียนรายวิชา อาจใช้วันหยุด หรือช่วงเวลาปิดภาคการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มที่

ประเด็นย่อยที่ 2 จัดประสบการณ์ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานต่อเนื่องจากระดับชั้นมัธยมศึกษา ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลพบว่า บางคนมีพื้นฐานหรือเคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา จึงให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีกิจกรรมดังกล่าวให้กับนักศึกษาโดยพัฒนาทักษะตามระดับการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นย่อยที่ 3 ทบทวนกิจกรรมด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องทุกปี จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าควรจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อเนื่องทุกปีเพื่อเป็นการทบทวนองค์ความรู้และทักษะต่อเนื่อง และกำหนดสมรรถนะให้แต่ละชั้นปีเพิ่มขึ้นตามชั้นปีของนักศึกษา

ประเด็นที่ 8 การเอื้ออำนวยการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพของมหาวิทยาลัย จากการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการเอื้ออำนวยการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพของมหาวิทยาลัย ในประเด็น ดังนี้

ประเด็นย่อยที่ 1 ด้านเวลา พบว่า นักศึกษาต้องการให้สถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยจัดตารางเวลาการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน โดยเอื้ออำนวยด้านเวลาที่สามารถให้เข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มที่ เช่น ในช่วงเวลาปิดภาคการศึกษา หรือวันหยุด รวมทั้งต้องการหลักสูตรมีการเพิ่มเติมความรู้ โดยปรับให้เป็นวิชาเรียนเลือกเสรีเพื่อเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนมาเรียนได้ และอยากให้เป็นที่ที่เราสามารถเข้าถึงได้ง่าย เปิดโอกาสให้สามารถมาเรียนและทบทวนได้ทุกภาคการศึกษา

ประเด็นย่อยที่ 2 ด้านการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้การกู้ชีพขั้นพื้นฐานในมหาวิทยาลัย จากการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษาต้องการมีแหล่งเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับบุคคลภายในมหาวิทยาลัย และเป็นแหล่งประโยชน์ให้กับบุคคลภายนอก

ข้อมูลจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของคณะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของคณะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนิสิต นักศึกษา จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนิสิต นักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีทั้งกิจกรรมบังคับซึ่งบรรจุอยู่ในรายวิชาภาคปฏิบัติก่อนการฝึกปฏิบัติ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในบางสาขาวิชาชีพจะมีการจัดกิจกรรมเสริมเนื่องจากเป็นข้อบังคับในการสอบขึ้นทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ประเด็นที่ 2 ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนได้จริงทั้งความรู้ ทักษะ และสามารถเป็นผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอด

ประเด็นที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการ

เรียนการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในระดับมหาวิทยาลัยมีประเด็น ได้แก่ การขาดแคลนอุปกรณ์ในการจัดการฝึกทักษะให้กับนักศึกษา ได้แก่ หุ่นฝึกการช่วยฟื้นคืนชีพและ AED Training และบุคลากรหรืออาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน

วิจารณ์

1. แนวทางและวิธีการจัดการศึกษาด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า หลักสูตรการเรียนรู้สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการจัดการเรียนการสอนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิ พ.ศ. 2565⁽¹⁾ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ หรือ ประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ

2) ทักษะ (Skills) ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝนปฏิบัติเพื่อพัฒนางาน พัฒนาระบบหรือวิชาการ พัฒนาตนหรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

3) จริยธรรม (Ethics) พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่แสดงออกถึงคุณธรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน

4) ลักษณะบุคคล (Character) บุคลิกภาพที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบันโดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึก ประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษาโดยจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนในรายวิชา วิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มสมรรถนะให้กับนักศึกษา และกิจกรรมภาคบังคับที่จัดให้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาใหม่ แต่กลับพบว่านักศึกษายังมีทั้งความมั่นใจ และไม่มั่นใจในตนเองในการตัดสินใจให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินแต่นักศึกษามองว่าสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นทั้งจากสมรรถนะแห่งตนในแง่ของการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และมนุษยธรรม และความจำเป็นของสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานเชิงวิชาชีพเนื่องจากสังคมมีความคาดหวังตามบทบาท หรือหน้าที่การทำงาน และมีความต้องการการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มสมรรถนะให้กับนักศึกษาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการฝึกปฏิบัติงานในวิชาชีพของตน โดยปัญหาอุปสรรคในเรื่องของเวลาในการจัดการอบรมซึ่งอาจรบกวนการเรียนการสอน หรือไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดทักษะและความเชื่อมั่นหากเกิดสถานการณ์จริง รวมทั้งต้องการให้สถานศึกษา หรือมหาวิทยาลัยจัดตารางเวลาการเรียนรู้ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน โดยเอื้ออำนวยด้านเวลาที่สามารถให้เข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มที่ ศูนย์การเรียนรู้ให้กับบุคคลภายในมหาวิทยาลัย และเป็นแหล่งประโยชน์ให้กับบุคคลภายนอก ซึ่งการบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน⁽⁶⁾

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเตรียมความพร้อม และสมรรถนะในการดูแลสุขภาพที่เพียงพอทั้งความรู้⁽⁷⁾ ทักษะ และจริยธรรม ดังนั้น การปรับปรุงระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี คุณภาพของระบบการศึกษา ตลอดจนสมรรถนะและทักษะของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กุญแจสำคัญในการจัดการศึกษาของ

สถาบันการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้ว ยังจะต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อการขับเคลื่อนหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนอื่นๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วยทักษะที่สำคัญ ได้แก่ Soft power เช่น การปรับตัว การคิดอย่างเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น รวมทั้งสมรรถนะด้านวิชาชีพ และการดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ สถานการณ์ฉุกเฉินที่แตกต่างกันและมีความจำเป็นในระบบบริการสุขภาพ และมีข้อเสนอแนะจากนักศึกษาว่า ช่วงเวลาการจัดเรียนการสอนด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานควรใช้เวลาวันหยุด และไม่มีการจัดการเรียนการสอน และควรจัดประสบการณ์ด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานต่อเนื่องจากระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมทั้งทบทวนกิจกรรมด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องทุกปี สาขาวิชาชีพด้านสุขภาพนี้มุ่งเน้นเกี่ยวกับการดูแลภาวะสุขภาพของมนุษย์ที่ประยุกต์องค์ความรู้ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างเสริม ป้องกันภาวะสุขภาพและรักษาโรค รูปแบบการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติและสถานการณ์จริงภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ⁽⁸⁾ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มองว่าทักษะการกู้ชีพขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นทั้งในสมรรถนะส่วนบุคคลและสมรรถนะเชิงวิชาชีพ⁽⁹⁾

ข้อเสนอแนะ

ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการกำหนดสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนทุนวิจัยโดยสำนักงานบริหารการวิจัยและนวัตกรรมสาธารณสุขภายใต้โครงการวิจัยการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการ

กำหนดสมรรถนะด้านการกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การดำเนินงานในครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและผู้เกี่ยวข้อง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และขอบคุณนายแพทย์ รุ่งเรือง กิจผาติที่ปรึกษาระดับกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ) และโฆษกกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้คำปรึกษาและแนวทางการดำเนินงานของโครงการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งสำนักงานบริหารการวิจัยและนวัตกรรมสาธารณสุข (สบวส.) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. ข้อมูลสถิตินักศึกษารวมปีการศึกษา 2561-2565 ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [สืบค้นเมื่อ 29 ม.ค. 2567]. แหล่งข้อมูล: https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php?search_year=2561-2565
2. กระทรวงสาธารณสุข. ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [สืบค้นเมื่อ 29 ม.ค. 2567]. แหล่งข้อมูล: https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
3. Polit DF, Beck CT. Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice. 11th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2021.
4. Creswell JW, Clark VP. Designing and conducting mixed methods research. Los Angeles: SAGE; 2018.
5. Guba EG. ERIC/ECTJ Annual review paper: criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. ECTJ [Internet]. 1981 [cited 2023 Aug 29] Available from: <http://www.jstor.org/stable/30219811>
6. Streubert HJ, Carpenter RD. Qualitative research in nursing: advancing the humanistic imperative. 5th ed.

- Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2011.
7. เรณูมาศ มาอุ่น. การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ 2559;9(2): 169-76.
8. เพ็ญพักตร์ ไชยสงเมือง, ชัจจณต์ แพรขาว. ผลของโปรแกรมสอนการช่วยเหลือขั้นพื้นฐานภาวะหัวใจหยุดเต้นต่อความรู้และทักษะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน: การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติและนานาชาติ; 10 มี.ค. 2560; อาคารพจน์ สารสิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2560. หน้า 763-74.
9. พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง. การบริหารทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานบุคคล [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [สืบค้น 19 ก.พ. 2564]. แหล่งข้อมูล: <http://www.otepc.go.th/otepc09/files/article/article7>

Situations, Problem Conditions, and Needs of Students in the Field of Health Sciences

Pairin Patsadu, Ph.D. (Nursing Science)*; Samak Jaisan, M.P.H.**; Supot Deethai, MS.N.*

* Srisavarinthira Institute of Nursing, Thai Red Cross Society; ** Academic College of Emergency Medical Preparation, National Institute of Emergency Medicine, Thailand

Journal of Health Science of Thailand 2024;33(2):359-68.

Corresponding author: Pairin Patsadu, Email: pairin.p@stin.ac.th

Abstract: This research is a qualitative research aimed to study the situation, problem conditions and basic resuscitation needs of tertiary students in the health sciences field in accordance with the Ministerial Regulations on National Higher Education Qualification Standards 2022 regarding the learning outcomes of graduates at all levels. The research covered 4 universities in every region of Thailand. It was conducted through documents related to the health science curriculum, group chat and in-depth interviews about the situation and basic resuscitation needs of tertiary students in the health sciences field. Subsequently, the content was analyzed. It was found that the situations, problem conditions, and needs of basic life support of tertiary students in the field of health sciences had 8 issues: (1) learning experiences in basic life support while studying at the level higher education as the universities had activities to develop basic resuscitation competencies both inside and outside the curriculum; (2) self-confidence in basic resuscitation skills was not enough to make decisions in real situations; (3) the basic resuscitation for health science students was needed due to social expectations, and could be used to help others in their working situation; (4) basic lifesaving learning was needed because the students saw that there was a great need for learning to the point of being able to actually use it; (5) expectations and basic resuscitation competency were essential due to expectations based on image and social role as a profession and health personnel; (6) problems and obstacles in organizing teaching and learning that were not sufficient for actual use giving the time and methods to study until skills were acquired; (7) teaching and learning timing; and (8) facilitation on basic lifesaving learning from the university, both in the time provided and learning resources for students These research results should be used to develop policy proposals for determining basic resuscitation competencies for tertiary health science students.

Keywords: situation; basic life support; health science student